

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/18824,Wizyta-Zastepcy-Prezesa-IPN-dr-hab-Krzysztofa-Szwagryka-w-Odessie-i-Chersoniu-5.html>
2021-10-22, 05:57

Wizyta Zastępcy Prezesa IPN dr hab. Krzysztofa Szwagryka w Odessie i Chersoniu (5-7 października)

W dniach 5-7 października 2021 r. Zastępca Prezesa IPN dr hab. Krzysztof Szwagryk, wraz z zastępcą dyrektora Biura Poszukiwań i Identyfikacji mec. Anną Szelağ oraz Naczelnik Wydziału Kresowego BPiI dr Dominiką Siemińską przebywali na Ukrainie.

Wizyta wiąże się ściśle z rozpoczętymi w sierpniu 2021 r. przez władze miasta Odessa, bez udziału polskich ekspertów, pracami poszukiwawczymi w miejscu masowych pochówków ofiar zbrodni NKWD z lat 1937-1938 na terenie tzw. 6 km drogi owidiopolskiej.

Z dokumentów archiwalnych wynika, że spośród pochowanych na tym terenie tysięcy ofiar znajdują się Polacy, ofiary zbrodni stalinowskich z lat 1937-1938 oraz najprawdopodobniej Polacy zamordowani i zmarli w miejscowym więzieniu w latach późniejszych. Według badań dr Ewy Kowalskiej z Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN liczba ofiar narodowości polskiej to minimum 354 osoby. Ich imiona i nazwiska zostały wyłonione spośród 33 909 osób aresztowanych i straconych w Odessie, na podstawie przeprowadzonych badań archiwalnych.

Wizyta związana jest również z podjętymi przez IPN jeszcze w 2019 r. staraniami o możliwość przeprowadzenia prac poszukiwawczych masowych grobów ofiar Zbrodni Katyńskiej w Chersoniu, który jako jedyne na Ukrainie miejsce zagłady ofiar decyzji Biura Politycznego KC WKP(b)

z 5 marca 1940 roku nie było poddane badaniom przez polskich archeologów. Możliwość prowadzenia prac poszukiwawczych w Chersoniu pozwoliłaby również na zweryfikowanie wyników badań naukowych BPiI, na podstawie których ustalono imiona i nazwiska 52 ofiar narodowości polskiej przebywających w więzieniu miejskim w Chersoniu, rozstrzelanych w tzw. operacji kułackiej, na podstawie decyzji Trójki UNKWD rejonu nikołajewskiego w latach 1937-38. W tym okresie w więzieniu w Chersoniu represjonowanych było łącznie 8693 osób, z których 4517 zostało rozstrzelanych.

Podczas wizyty w Chersoniu 6 października przedstawiciele IPN spotkali się z przedstawicielami Obwodowego Towarzystwa Polskiego "Polonia" oraz wspólnie z Konsulem RP w Odessie Pawłem Niedźwiedzkiem złożyli kwiaty na symbolicznym grobie Generała Mariusza Zaruskiego, zmarłego w Chersoniu 8 kwietnia 1941 r. Przeprowadzono również rekonesans w obrębie chersońskiego cmentarza komunalnego, gdzie wg ustaleń BPiI mogą znajdować się groby ofiar Zbrodni Katyńskiej i ofiary z lat 1937-38.

Podczas pobytu w Odessie przedstawiciele IPN spotkali się z Panią Lidią Kowalczuk - wiceprzewodniczącą grupy roboczej ds. ekshumacji 6 km drogi owidopolskiej. Podczas rozmów poruszono kwestię Odezwy Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Bykownia - od terenu zagłady do miejsca pamięci” w sprawie miejsca masowego pochówku bezimiennych szczątków ludzkich na dawnym obiekcie specjalnym NKWD w Odessie na 6 km drogi owidopolskiej, która została przyjęta przez uczestników konferencji 23 września br. w Kijowie. Odezwa zawiera szereg postulatów na rzecz kontynuowania prac poszukiwawczych i ekshumacyjnych w sposób zgodny z międzynarodowymi standardami, z udziałem ekspertów instytucji zagranicznych z zakresu archeologii sądowej oraz antropologii, organizacji godnego pochówku i upamiętnienia ofiar. Sformułowano również postulat powołania Międzynarodowej Komisji ds. odkrycia oraz ekshumacji szczątków ludzkich na terytorium dawnego obiektu specjalnego Zarządu NKWD dla Obwodu Odeskiego na 6 km drogi owidopolskiej.

W dniu 7 października przedstawiciele IPN spotkali się z merem Odessy Hennadijem Truchanowem. Podczas

spotkania poruszono kwestię aktualnego stanu prac i planów strony ukraińskiej dotyczących kolejnych etapów poszukiwań i ekshumacji. Zastępca Prezesa IPN podkreślił, iż IPN w dalszym ciągu oczekuje na przekazanie oficjalnego stanowiska strony ukraińskiej na sformułowany 11 sierpnia br. wniosek Prezesa IPN o dopuszczenie ekspertów Biura Poszukiwań i Identyfikacji do udziału w pracach poszukiwawczych i ekshumacyjnych w Odessie. Po oficjalnym spotkaniu delegacja IPN wspólnie z merem Odessy udała się w miejsce prowadzonych prac poszukiwawczych na 6 km drogi owidiopolskiej, gdzie zapoznała się z obszarem badań, metodyką prac oraz stanem faktycznym.

07.10.2021

BPiI

Wizyta Zastępcy Prezesa IPN dr hab. Krzysztofa Szwagrzyka w Odessie i Chersoniu (5-7 października)

Wizyta Zastępcy Prezesa IPN dr hab. Krzysztofa Szwagrzyka w Odessie i Chersoniu (5-7 października)

Wizyta Zastępcy Prezesa IPN dr hab. Krzysztofa Szwagrzyka w Odessie i Chersoniu (5-7 października)

Wizyta Zastępcy Prezesa IPN dr hab. Krzysztofa Szwagrzyka w Odessie i Chersoniu (5-7 października)

Wizyta Zastępcy Prezesa IPN dr hab. Krzysztofa Szwagrzyka w Odessie i Chersoniu (5-7 października)

Wizyta Zastępcy Prezesa IPN dr hab. Krzysztofa Szwagrzyka w Odessie i Chersoniu (5-7 października)

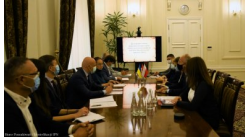
Wizyta Zastępcy Prezesa IPN dr hab. Krzysztofa Szwagrzyka w Odessie i Chersoniu (5-7 października)

Wizyta Zastępcy Prezesa IPN dr hab. Krzysztofa Szwagrzyka w Odessie i Chersoniu (5-7 października)

Wizyta Zastępcy Prezesa IPN dr hab. Krzysztofa Szwagrzyka w Odessie i Chersoniu (5-7 października)

Wizyta Zastępcy
Prezesa IPN dr hab.
Krzysztofa
Szwagrzyka w
Odessie i Chersoniu
(5-7 października)

Wizyta Zastępcy
Prezesa IPN dr hab.
Krzysztofa
Szwagrzyka w
Odessie i Chersoniu
(5-7 października)

Wizyta Zastępcy
Prezesa IPN dr hab.
Krzysztofa
Szwagrzyka w
Odessie i Chersoniu
(5-7 października)

Kalendarium

Prac

Rok 2003

Rok 2006

Rok 2007

Rok 2008

Rok 2009

Rok 2011

Rok 2012

Rok 2013

Rok 2014

Rok 2015

Rok 2016

Rok 2017

Rok 2018

Rok 2019

Rok 2020

Rok 2021